

Käsiteltävä tässä kokouksessa

4

Sosiaali- ja terveysviraston viranhaltijoiden hankintavaltuuksien vahvistaminen

HEL 2012-016716 T 00 01 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaosto päättäneen vahvistaa viranhaltijoiden hankintavaltuudet 1.1.2013 voimaan tuleviksi siten, että hankintavaltuudet tarkoittavat hankinnan arvoa ilman arvonlisäveroa. Viranhaltijoiden päätäntävällän ylittävistä hankinnoista päättää sosiaali- ja terveyslautakunta.

1. Tukipalveluhankinnat Helsingin kaupungin virastolta tai liikelaitokselta tai Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä

Virastopäällikkö	Hankintaraja yli 5 000 000 euroa
Osastopäällikkö Talous- ja tukipalvelut	enintään 5 000 000 euroa

2. Huonetilojen vuokralle ottaminen

Virastopäällikkö	Hankintaraja enintään 5 000 000 euroa
Osastopäällikkö Talous- ja tukipalvelut	enintään 2 000 000 euroa

3. Asiakas- ja potilaspalvelujen hankinnat

Virastopäällikkö	Hankintaraja enintään 1 000 000 euroa
Osastopäällikkö Perhe- ja sosiaalipalvelut, Terveys- ja päihdepalvelut,	

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut	enintään 500 000 euroa
Perhe- ja sosiaalipalvelut -osasto	
Neuvola- ja perhetyön päällikkö	enintään 20 000 euroa
Perheiden erityispalvelujen päällikkö	enintään 10 000 euroa
Apulaisylilääkäri Lasten foniatrian ja puheterapian poliklinikka	enintään 15 000 euroa
Lastensuojelun johtaja	enintään 100 000 euroa
Lastensuojelun sosiaalityön päällikkö	
Avohuollon sosiaalityö	enintään 35 000 euroa
Lastensuojelupalvelujen päällikkö	enintään 10 000 euroa
Asiakasohjauksen päällikkö	enintään 25 000 euroa
Lastensuojelun sosiaalityön päällikkö	
Sijoituksen sosiaalityö	enintään 10 000 euroa
Vammaistyön johtaja	enintään 100 000 euroa
Vammaisten sosiaalityön päällikkö	enintään 35 000 euroa
Johtava sosiaalityöntekijä Vammaisten sosiaalityö	enintään 5 000 euroa
Vammaisten asumispalvelupäällikkö	enintään 60 000 euroa
Vammaisten työ- ja päivätoiminnan päällikkö	enintään 30 000 euroa

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalääkäri	enintään 15 000 euroa
Terveys- ja päihdepalvelut -osasto	
Terveysasemien johtajalääkäri	enintään 30 000 euroa
Päivystystoimintojen johtajalääkäri	enintään 30 000 euroa
Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja	enintään 100 000 euroa
Psykiatrian ja päihdehuollon erityispalvelujen päällikkö	enintään 30 000 euroa
Ylilääkäri Psykiatrian ja päihdehuollon erityispalvelut	enintään 30 000 euroa
Johtajapsykiatri	enintään 15 000 euroa
Ylilääkäri Psykiatrinen sairaalahoido ja päivystys	enintään 15 000 euroa
Ylilääkäri Psykiatrian ja päihdehuollon erityispalvelut, terapiaostoihin	enintään 30 000 euroa
Asumisen tuen päällikkö	enintään 30 000 euroa
Johtajahammaslääkäri	enintään 30 000 euroa
Johtava ylihammaslääkäri	enintään 10 000 euroa

Sairaala-, kuntoutus- ja
hoivapalvelut -osasto

Arviointitoiminnan johtaja enintään 200 000 euroa

Ostopalvelupäällikkö enintään 100 000 euroa

Palvelualueen johtaja enintään 50 000 euroa

Kotihoitopäällikkö enintään 30 000 euroa

Kotihoidon ohjaaja enintään 10 000 euroa

Kaupunginsairaalan johtajalääkäri enintään 30 000 euroa

Kuntoutuksen johtajalääkäri
Asiakaspalvelujen ostot ja
rintamaveteraanien kuntoutus enintään 50 000 euroa

Neurologian ylilääkäri
Kuntoutuspalvelujen ja
henkilökohtaisten apuvälineiden
hankinnat enintään 25 000 euroa

Fysiatrian ja traumakuntoutuksen
ylilääkäri
Kuntoutuspalvelujen ja
henkilökohtaisten apuvälineiden
hankinnat enintään 25 000 euroa

Fysiatrian apulaisylilääkäri
Kuntoutuspalvelujen ja
henkilökohtaisten apuvälineiden
hankinnat enintään 25 000 euroa

2.1.2013

4. Muiden palvelujen ja tavaroiden
hankinnat

Hankintaraja

Virastopäällikkö

enintään 1 000 000 euroa

Osastopäällikkö

enintään 500 000 euroa

Toimistotasaisen yksikön päällikkö enintään 50 000 euroa

Yksikön päällikkö

Perhe- ja sosiaalipalvelut,
Terveys- ja päihdepalvelut,
Sairaala-, kuntoutus- ja
hoivapalvelut
-osastoilla

enintään 10 000 euroa

Perhe- ja sosiaalipalvelut -osasto

Perheoikeudellisten asioiden
päällikkö

enintään 2 000 euroa

Apulaisylilääkäri

Lasten foniatrian ja puheterapian
poliklinikka

enintään 15 000 euroa

Perhetyön ja -kuntoutuksen
päällikkö

enintään 5 000 euroa

Lastenkodin johtaja

enintään 5 000 euroa

Työllistymisen tuen päällikkö

enintään 10 000 euroa

Työhönkuntoutuksen päällikkö

enintään 2 000 euroa

Pakilan työkeskuksen johtaja

enintään 1 000 euroa

Tekstiilityökeskuksen johtaja

enintään 1 000 euroa

Talous- ja velkaneuvonnan päällikkö	enintään 3 000 euroa
Johtaja Vastaanottokeskus	enintään 5 000 euroa
Johtava sosiaalityöntekijä Vammaisten sosiaalityö	enintään 1 000 euroa
Vastaava ohjaaja (ryhmäkoti), Vammaisten asumis- ja perhehoitopalvelut	enintään 1 000 euroa
Johtaja Vammaisten työ- ja päivätoiminta	enintään 1 000 euroa
Terveys- ja päihdepalvelut -osasto	
Ylilääkäri ja apulaisylilääkäri Terveysasemat	enintään 5 000 euroa
Ylilääkäri Psykiatrinen sairaalahoito ja päivystys	enintään 10 000 euroa
Johtaja Ympäri vuorokautinen päihdekuntoutus	enintään 5 000 euroa
Johtaja Hietaniemen palvelukeskus	enintään 5 000 euroa
Arviointi- ja sijoitustyön päällikkö	enintään 5 000 euroa
Tukiasumisen päällikkö	enintään 5 000 euroa

Sairaala-, kuntoutus- ja
hoivapalvelut -osasto

Johtava ylihoitaja ja ylihoitaja
Kaupunginsairaala
ja Kuntoutuksen osaamiskeskus enintään 5 000 euroa

Johtaja
Palvelutalo enintään 5 000 euroa

Kotihoidon ohjaaja enintään 5 000 euroa

Talous- ja tukipalvelut -osasto

Talous- ja strategiapäällikkö enintään 15 000 euroa

Palvelupäällikkö
Siivous-, ruokahuolto- ja muut
huoltopalvelut mukaan lukien
vartiointi- ja turvapalvelut enintään 100 000 euroa

Laitoshuoltopäällikkö enintään 15 000 euroa

Ylihoitaja
Välinehuolto enintään 15 000 euroa

Hankintapäällikkö enintään 30 000 euroa

Sairaala-apteekkari
lääkkeiden ja vastaavien
tuotteiden hankinnat enintään 500 000 euroa

Proviisori, vastaava farmaseutti ja
farmaseutti, jonka tehtäviin
sairaala-apteekkari on määrännyt
kuulumaan ulkopuolelta
hankittavat lääkkeet enintään 50 000 euroa

5. Lounassetelien ja kotihoidon
pesulakorttien yhteistilauksiin
liittyvät hankinnat

Hankintapäällikkö

Hankintaraja

enintään 1 000 000 euroa

Esittelijä

Esityksen linjaukset

Sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen hankintavaltuuksia koskevat lautakunnan delegoinnit ovat poikenneet toisistaan. Keskeisin ero olemassa olevien hankintavaltuuksien osalta on, että sosiaalivirastossa hankintavaltuutta on delegoitu laajemmin, kun taas terveyskeskuksessa hankintavaltuudet ovat euromäärältään olleet korkeampia.

Laadittu esitys pohjautuu seuraaviin linjauksiin:

- hankintavaltuuksien perusteena ovat toiminnalliset tarpeet
- viranhaltijalle annetaan valtuudet, joita he työssään tarvitsevat ja käyttävät
- hankintavaltuuksia keskitetään

Hankintavaltuutta koskeva esitys on ryhmitelty seuraavasti:

- tukipalveluhankinnat
- huonetilojen vuokralle ottaminen
- asiakas- ja potilaspalvelujen ostot sekä
- tavaroiden ja palvelujen hankinnat.

Tukipalvelut

HUSilta hankittavista sairaanhoidollisista tukipalveluista euromäärältään merkittävimpiä ovat laboratorio- sekä kuvantamispalvelut, jotka ovat osa hoitoprosessia. Näistä maksetaan hinnaston mukaan palvelujen käytön perusteella. Hankinnan vuotuinen kustannus on laboratoriopalvelujen osalta tällä hetkellä noin 20 milj. euroa ja kuvantamispalvelujen osalta noin 12 milj. euroa.

Edellä mainittujen palvelujen lisäksi sosiaali- ja terveysvirasto hankkii HUSilta myös euromäärältään pieniä sairaanhoidollisia tukipalveluja, kuten lasten terveyskeskuspäivystyksen hoitajaresurssit ja tilapalvelut tällä hetkellä noin 0,4 milj. euroa, infektiosairauksien klinikan tarjoamat erillispalvelut HIV-positiivisten palvelukeskukselle noin 0,2 milj. euroa

sekä silmälääkäripalvelut diabeetikkojen silmänpohjankuvauksiin tai kirurgien konsultaatiokäynnit terveyskeskussairaalaan.

HUSilta hankittavien tukipalvelujen erottaminen omaksi kokonaisuudekseen on perusteltua lainsäädännöllisistä syistä. Jokaisen kunnan tulee kuulua sairaanhoitopiiriin, joka vastaa erikoissairaanhoidon palvelujen sekä sairaanhoidollisten tukipalvelujen tuottamisesta kunnan tarvitsemassa laajuudessa.

Sairaanhoidollisten tukipalvelujen lisäksi sosiaali- ja terveysvirasto hankkii kaupungin sisältä muita tukipalveluja, joista euromääräisesti merkittävimpiä ovat Palmialta hankittavat ruokahuoltopalvelut, vahtimestari- ja vartiointipalvelut, sairaaloiden sisäiset kuljetukset ja keskitetty puhelinvaihte.

Muita tähän luokkaan kuuluvia palveluja ovat mm. Staralta hankittavat kuljetuspalvelut tai tilakeskukselta hankittavat apuvälineyksikön tarvitsemat korjauspalvelut.

Kaupungin sisältä hankittaviin tukipalveluihin kuuluvat myös muilta kaupungin liikelaitoksilta hankitut palvelut, kuten talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut Talpalta tai koulutuspalvelut Oiva Akatemialta. Hankintavaltaus tarkoittaa että kustannuksiltaan merkittävimmät tukipalveluhankinnat menevät virastopäällikön ja talous- ja tukipalvelut -osaston osastopäällikön päätettäväksi.

Huonetilojen vuokralle ottaminen

Sosiaali- ja terveysvirasto vuokraa Helsingin kaupungin kiinteistövirastolta käyttöönsä tarvitsemat tilat. Talous- ja tukipalvelut - osaston tilahallinto hallinnoi sosiaali- ja terveysviraston toimitiloja. Sosiaali- ja terveysviraston vuokrakustannukset ovat tällä hetkellä noin 100 milj. euroa vuodessa.

Asiakas- ja potilaspalvelujen ostot

Asiakas- ja potilaspalvelujen ostoilla tarkoitetaan suoraan asiakkaille hankittavia palveluja tai hoitokokonaisuuksia. Virastopäällikön hankintavaltaus on sama kuin terveyskeskuksen nykyinen hankintavaltaus. Sosiaalijohtajan nykyinen hankintavaltaus on 750 000 euroa.

Viraston hankintavaltaus mahdollistaa esimerkiksi kiireellisissä tilanteissa sairaansijojen ja asumispaikkojen hankinnan. Virastopäällikkö voi hankkia esimerkiksi kymmenen kokovuotista sairaansijaa ja noin kaksikymmentä asumispaikkaa.

Ydintoiminnan osastopäälliköiden valtuudet rajoittuvat noin puoleen virastopäällikön valtuuksista ja koskevat oman osaston toimintaa. Osastopäällikkö voi hankkia esimerkiksi vammaiselle henkilölle asumispalvelua.

Muiden päättäjien asiakaspalvelujen hankintavaltuudet ovat nykyistä pienempiä ja valtuuksia on myönnetty aiempaa harvemmille. Kyse on yksittäiselle asiakkaalle tai potilaalle hankittavasta hoito- tai palvelukokonaisuudesta, joita mm. sosiaalihuollon lainsäädännön mukaan tehdään virkatyönä.

Muut palvelujen ja tavaroiden hankinnat

Muiden palvelujen ja tavaroiden hankinnoissa osastopäälliköiden, toimistopäälliköiden ja ydintoiminnan yksikönpäälliköiden hankintarajat on määritelty kullekin tasolle samansuuruisina. Muiden viranhaltijoiden hankintaraja on määritelty työtehtävän luonteen mukaisesti.

Palvelupäällikön osalta normaalia korkeamman hankintavaltuuden (100 000 euroa) peruste on, että tukipalvelujen toimialueeseen kuuluu mm. vahtimestari ja vartiointi, jolloin on tarkoituksenmukaista, että yksikön tarvitsemissa ostopalveluissa yksikössä on valtuudet hankkia tarvittavia palveluja. Sairaala-apteekkarin korkea hankintavaltuus (500 000 euroa) johtuu siitä, että sairaala-apteekkari joutuu hankkimaan potilashoidossa tarvittavia välttämättömiä lääkkeitä kilpailutuksen ulkopuolelta. Lisäksi hankintavaltuus tarvitaan kilpailutettujen lääkkeiden saatavuuskatkoksista johtuviin tilanteisiin ja hankittaessa erityislupavalmisteita Suomessa rekisteröimättömistä lääkkeistä.

Lounassetelien ja kotihoidon pesulakorttien osalta kyse on yhteistilauksen tekemisestä. Ellei hankintaoikeutta olisi, jouduttaisiin hankintaa keinotekoisesti pilkkomaan.

Kuntalain mukainen otto-oikeus

Kuntalain 51 §:ssä säädetään otto-oikeudesta. Kaupunginhallitus, sen puheenjohtaja, ao. apulaiskaupunginjohtaja, lautakunta ja sen puheenjohtaja voivat puuttua kuntaorganisaatiossa niiden alapuolella tehtyihin päätöksiin ottamalla ne uuteen käsittelyyn.

Ottoharkinnassa on kysymys päätösten tarkoituksenmukaisuuden valvonnasta niissä asioissa, joissa päätösvalta on siirretty lautakunnalle tai viranhaltijalle johtosäännöllä tai erillispäätöksellä.

Ottoharkinnassa päätös voidaan pysyttää, kumota, asiasta voidaan tehdä uusi päätös tai se voidaan palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

Otto-oikeutta on käytettävä viimeistään oikaisuvaatimusajan kuluessa.

Sisäinen ja ulkoinen valvonta

Helsingin kaupungin hallinnon ja talouden ulkoisen valvonnan tarkastusjärjestelmän muodostavat tarkastuslautakunta, tarkastusvirasto ja toiminnassaan riippumaton tilintarkastaja. Näiden lisäksi sisäisestä valvonnasta huolehtii talous- ja suunnittelukeskuksen sisäisen tarkastuksen osasto.

Palvelusetelit

Palvelusetelitoimintaan ei sovelleta tässä esityksessä kuvattuja hankintavaltuuksia, koska sosiaalilautakunta ja terveyslautakunta ovat erikseen päättäneet palvelusetelin arvosta sekä tahoista, joilla on valtuus antaa palveluseteleitä.

Hankintapäätöksiä koskevat periaatteet

Hankintavaltuudet

Viranhaltijoilla on oman vastualueensa määrärahojen puitteissa tässä päätöksessä olevat hankintavaltuudet, jotka tarkoittavat hankinnan arvonlisäverotonta arvoa ja kerralla tehtävän hankinnan rajaa. Hankintaa ei saa pilkkoa osiin, vaan kyseessä oleva hankintakokonaisuus päätetään samalla päätöksellä. Yhtenä kilpailutuksen tai suoraan hankinnan kohteena ollutta hankintaa käsitellään yhtenä päätöksenä.

Hankinnan arvo lasketaan koko sopimuskaudelta ilman mahdollista optiota. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten arvo lasketaan 48 kuukaudelta, yhteneväisesti hankintalain kanssa.

Hankintavaltuudet omaavalla viranhaltijalla ei ole oikeutta delegoida hankintavaltuuttaan eteenpäin. Hän voi oikeuttaa työsuhteessa olevan alaisensa toteuttamaan tavara- ja palveluhankintoja viranhaltijan vastuulla, mikäli alaisen työtehtävät edellyttävät hankintojen suorittamista. Työsuhteinen ei voi tehdä hankintoja, jotka ylittävät kulloinkin voimassa olevat hankintalain mukaiset kynnyksarvot.

Sijaisena toimivilla viranhaltijoilla on oikeus käyttää sijaistettavan hankintavaltuutta ilman erillistä delegointia.

Hankintoja koskevat kaupungin sisäiset määräykset

Hankintaa koskevia määräyksiä on annettu kaupungin taloussäännössä ja talousarvion noudattamisohjeissa.

Puitesopimukseen perustuvat tavara- ja palveluhankinnat

Kilpailutettuihin puitesopimukseen perustuvista hankinnoista tehdään tilaus eikä hankintapäätöksiä enää tehdä. Nämä hankinnat toteutetaan muutoin kirjallisesti, sopimuksella tai tilauksella, ja aina hankintavaltuuksien tai puitejärjestelyä koskevassa hankintapäätöksessä kyseiseen hankintaan annettujen valtuuksien rajoissa.

Jos puitesopimuskumppaneille on järjestetty ns. minikilpailutus, tehdään hankinnasta pöytäkirjapäätös ja päätökseen liitetään asianmukaiset muutoksenhakuohjeet.

Asiakas- ja potilaspalvelujen hankinta

Asiakas- ja potilaspalveluja hankitaan ostopalvelusopimuksin, puitesopimuksin tai suoramankinnoilla.

Ostopalvelusopimus

Ostopalvelulla tarkoitetaan sitä, että kunta ostaa jonkin palvelun kunnan ulkopuoliselta taholta. Ostopalveluja käytetään siis silloin kun kunta ei toteuta palvelua itse. Ostopalveluina ei voida kuitenkaan toteuttaa toimintoja, joihin liittyy julkisen vallan käyttämistä. Julkisen vallan käyttö on toimivaltaa päättää kuntalaisen tai muun asianosaisen oikeuksista, eduista tai velvollisuuksista. Ostopalveluja käytettäessä kunnan tulee kilpailuttaa hankintansa. Hankintapäätös ostopalvelusta tehdään hankintavaltuuksien mukaisesti.

Puitesopimukset

Puitesopimushankintojen hankintapäätös on tehty puitejärjestelystä päätettäessä. Ostettaessa asiakaspalveluja puitesopimuskumppaneilta, tilauksena toimii asiakaskohtainen sijoituspäätös tai maksusitoumus, jossa arvioidaan hankinnan kokonaiskustannus.

Suoramankinnat

Asiakaspalveluja voidaan ostaa muilta kuin ostopalvelu- ja puitesopimuskumppaneilta ainoastaan hankintalain 27, 28 ja 67 §:n perusteella.

Ostettaessa asiakaspalveluja muilta kuin ostopalvelu- ja puitesopimuskumppaneilta on hankittavista palveluista tehtävä asiakaskohtainen pöytäkirjapäätös, mikäli hankinta on arvoltaan vähintään 30 000 euroa.

Hankinnan arvo määräytyy asiakaskohtaisen maksusitoumuksen voimassaoloajan enimmäiskustannusten mukaan. Jos asiakkaan

palvelun tarve päättyy ennakoitua aikaisemmin, samalla maksusitoumuksella ei ole oikeutta ostaa palvelua toiselle asiakkaalle.

Tukipalvelut asiakkaille

Asiakkaalle ostettavista tukipalveluista tehdään hankintapäätös asiakaskohtaisesti. Jos asiakas itse ratkaisee, paljonko hän palvelua käyttää ja maksaa palvelusta lautakunnan päättämän taksan mukaisen osuutensa (esimerkiksi kauppapalvelut palvelutalojen asukkaille), hankintavaltuus määräytyy asiakkaan kanssa tehtävän suunnitelman ja siitä aiheutuvan kaupungin maksuosuuden perusteella laskettavien vuosikustannusten mukaan.

Pöytäkirjanote virastopäällikölle, osastoille, toimistoille, yksikkötasoisille yksiköille sekä hankintakeskukselle ja tarkastusvirastolle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Helena Ylisipola, organisaatioasiantuntija, puhelin: 310 43646
helena.ylisipola(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi>

Puhelin

+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637
Alv.nro
FI02012566